

A TENGERRPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, kedd 1911. április 25.

93. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos poszt sorja 40 fillér.

Fiume kikötőjéről.

II.

Az új rakpart hajózási szempontból még ma nem jöhet számításba, mert a vasuti vágány nincs még kiépítve és az utak nincsenek még rendezve és végre hiányoznak a rendes tárházak is.

A nagy kikötő befogadó képességét a már említett évkönyv 26 nagy és 5 kisebb, tehát összesen 31 gőzösben és 40 vitorlásban állapítja meg.

Aki ezt kiszámította, lehetett minden nap tanár, mérnök, csak tengerész nem. Negyven vitorlás Istenem, mikor volt együtt Fiumében? Vagy talán nem tudta az a bizonyos, hogy a mi a különbség egy vitorlászajó és egy vitorlás bárka között. Az azonban tény, hogy Fiume használható nagy kikötőjében nincs több hely, mint amennyi kell 16 darab gőzös beállítására és sajnos, még ezeknek méretei sem lehetnek a legnagyobbak, mert állandóan számítani kell a kikötőben egy Cunard-gőzösré, egy nagyobb Lloyd és egy vagy két nagyobb Adria-hajóra és tekintettel kell lenni jóformán az egész Stefánia-rakpart elvesztésére a veleneci és anconai gőzösök miatt.

Vitorlásról meg ne beszéljünk. Fiumében azok a 20—100 tonnás bárkák nem számítanak, mert azokból egy nagy hajó helyére többszörösen sorba állítva huszat is e lehet helyezni.

A hullámgát csakis oly hajók kikötésére alkalmas, melyeken vagy kisebb javításokat végeznek, vagy telelnek, vagy pedig rakományra, azaz foglalkoztatásra várnak.

Az Évkönyv szerint a Baross és a nagy kikötő nem kevesebb, mint 35 nagyobb és 10 kisebb gőzöst és több vitorlást képesek befoganni, míg szerintem a két kikötő csak 23 darab gőzöst fogadhat be.

A nagy kikötőnek parti forgalom céljaira használt része és a Fiumara-csatorna kikötő befogadó képessége nincsen sem az általam felállított számadásba, sem az Évkönyvbe felvéve.

Azért tehát, hogy 23 darab hajónak adjunk helyet, elköltöttünk már 80 milliót. De még így is üres Fiume kikötője, még pedig azért, mert a kikötő forgalma nem akar fejlődni, mert a kikötőt nem szívesen látogatják idegen hajók hiányai és célszerűtlensége miatt.

Azok az idők már régen elmúltak, amikor Fiume kikötője tele volt hajóval és ha néha több hajó van benne, mint rendszeren, az csakis a véletlennek tudható be, mert rendszeresen csak itt-ott lézeng a szép kikötőben egy-egy hajó, az is csak vonalzózs, amely hoz vagy viszen egy pár száz tonna terhet — és másnap már a tengeren van újra. A közeljövőben, mely pedig 5—6 hajó részére

van építve, az év több mint felerészében neu látunk egy hajót sem, mert a nyersolajbehozatalunk ma már nem is említésre méltó.

Fiume kikötőjének legnagyobb hibája az, hogy egyáltalában nincs felszerelve semmikeppen sem és mint ilyen, ma talán páratlan az egész világon. A merre megyünk a kikötőben, hiába keresünk darukat, nem találunk, csak itt-ott egyet.

Míg máshol az egész világon a rakpartok mellett hidraulikus és villamos daruk állanak a hajók rendelkezésére, amiknek segítségével az áruk a hajóból egyenesen a raktárakba vagy a vasuti kocsikba rakatnak, addig Fiumében minden gőzös kénytelen saját fedélzeti emelőgépeivel a rakományt a hajó raktárából felemelni és nagy idő veszteséggel a rakpartra közvetlenül a hajó mellé letenni. Ilyen módon a hajók kirakása vagy berakása igen hosszadalmas és költséges. Ezek a Fiumében ismeretlen daruk rendszeren 1000—1500 kg. hordképességűek, gyorsan és pontosan dolgoznak és a rakománnyal is kiméletesebben bánnak, mint a hajógépek.

Fiumében a kikötőben lévő hajóknak nélkülözniök kellett mindezeket a technikai segédeszközöket és ezért minden munkát emberi kézzel végeznek.

Nagyobb súlyoknál, mint pl. 5—20 tonnás terheknél pedig a hajóknak vagy el kell menniök az egy ily súlyt emelő daruhoz, ami nemcsak hogy nagy idő- és anyagi veszteséget jelent, hanem néha teljesen lehetetlen is. Megtörténik azután ilyenkor, hogy a hajó egy ilyen darab kirakása miatt elveszt egy egész napot.

Hamburgban több mint két ezer daru dolgozik és sok dolgozik a többi kikötőkben is, úgy, hogy néha egy hajó mellett hat daru is áll munkában.

Fiumének van egy pár kis daruja és van egy otromba 50 tonna súlyt emelő uszó daruja is. Mindezeket azonban nem használják, mert igen körülményes az igénybevételük és különben is folytonos használatra úgy sem felelnek meg. Oda vannak építve a molóra — és ha valaki használni akarja őket, oda kell hoznunk menni a hajóval.

De nemcsak, hogy darui nincsenek Fiumének, hanem nincsenek megfelelő raktárai sem. Egyetlen egy van, amely modern az egész kikötőben és ez a Mária Valéria molón épített nagy új tűzmentes raktár, a többi mind gyenge alkotmány. Van ugyan még egy pár valamivel jobban épített tárháza, de mindez oly elenyészően kevés, oly meg nem felelő és oly tűzveszélyes, hogy ideje volna gondoskodni, új terjedelmes tűzmentes tárházak építéséről, mert ezek nélkül egy nagy modern kikötő elképzelhetetlen.

Triesztre utalom itt a figyelmet. Egyik

jó és biztos raktár a másik után épül és van már használatban; 100 és 100 daru működik ezek mellett és a kikötő forgalma gyarapodik, még pedig rohamosan.

Fiumében sokszor raktár hiánya miatt százazreket érő rakomány fekszik szabad ég alatt, miáltal bizony nem egyszer tűz is keletkezik.]

Tűzbiztonsági szempontból sem valami rózsásak Fiume viszonyai, tűz-tűz után pusztít a kikötőben és ilyen alkalommal rendszeren úgy a kikötői, mint a városi tűzoltóság tehetetlen a pusztító elemmel szemben.

A tűzoltófelszerelés igen kezdetleges és nem felel meg a kikötő egyetlen tűzoltásra be rendezett hajója, az „Előre” sem.

Ennek az „Előre” hajónak van ám egy sereg hivatása, mert ez a kormányzó yachta, ez a notabilitások kiránduló hajója, a fiumei nautikai akadémia tanulmányúti gőzöse, a hatóság vontató és mentő gőzöse, úgy hogy rendszeren amikor kellene, éppen nincsen a kikötőben, mert vagy valahol kéjton van, vagy pedig vontat pénzért, vagy pedig zátonyon ül egy csomó tiszttel és tisztjelölttel a fedélzetén.

Londonban például más hivatása van egy tűzoltó hajónak, mint minálunk.

Fiume kikötőjének a világitása sem tökéletes; az igaz, hogy van ugyan villanytelep, de azért mégis a kikötőben nagy sötétség uralkodik és ezért az éjjeli munka teljesen lehetetlen. Ennek következtében persze a közbiztonság sem igen nagy és nem ritkák a késések és megtámadtatások a kikötő koromsötét részeiben.

A rendőrség ellen már évek óta nagy a panasz Fiumében — a magyarság régen sürgeti már a rendőrség államosítását, de még mind eddig hiábavaló volt minden törekvésük.

Sok panasz van a fiumei vámhatóságok ellen is, mert ezek folytonos kicsinyes vizsgálataik által rengeteg kellemetlenséget okoznak úgy az idegen hajóknak, mint pedig a kereskedőknek is.

Sok a panasz a kikötő kalauzai ellen is, akiket a hatóság küld minden bejövő hajóra.

Ezeknek az volna a kötelességük, hogy a hajókat elvigyék fekvőhelyeikre, ez idő alatt a hajót ők vezetik, ők adják a mozdulatokhoz szükséges parancsokat. Más kikötőben ezek az emberek kiszolgált tengerész kapitányok, akik értik a szakmájukat, minálunk azonban ezek csak altisztek.

Furcsán fest például a Caronia vezényhidján egy ilyen ember és ezek csakugyan a kapitányok hidegvérének köszönhetik, hogy le nem repültek még a nagy kolosszusok parancsnoki hidjáról.

A világ kikötőhöz mindenesetre szükséges volna még egy pár javítóműhely és egy pár hajógyár.

A Danubius ugyan meg fog felelni a jövőben minden módon ezen kívánalmaknak, de azért mégis jó volna, ha keletkezne egy másik konkurrens vállalat is.

Mindezekből látható, hogy Fiume még távol van attól, hogy világhírhedt, hogy egy jó és teljesen berendezett kikötő legyen. Sok és sok milliót kell még befektetni Fiuméba, be kell rendezni a kikötőt mindennel, a mivel a technika elősegíti a hajók gyors kezelését, raktárakat kell építeni, újja kell szervezni az egész kikötői igazgatást és így mind- ez meglesz téve, akkor fog Fiume fejlődni, nem lesznek a kikötő helyek üresek, mert az idegen hajók szívesen fogják felkeresni.

El kell választani a parti forgalmat a hosszujáratu forgalomtól, hogy egymást ne zavarják. Meg kell könnyíteni a vámkezelést is. És ha mindez meg lesz, akkor talán ki lesz korrigálva a multak büne és Fiume nemcsak hogy konkurrens lesz Triesztnak, hanem lassan ki fog az idővel fejlődni egy világforgalmu kikötővé.

Bignió Gyula,
tengerészkapitány.

Egy kiutasítás következménye.

A Mattesich-Manasteriotti per.

Burgstaller Aurél büntető járásbíró tárgyalási termében talán sohasem volt olyan szakadatlan derűtség között lefolytatott tárgyalás, mint ma.

Mattesich Antal szövetkezeti igazgató ugyanis becsületsértési pert indított Manasteriotti Ödön magánzó ellen, aki a „Lega Autonoma” alakuló közgyűlésén történt incidensből kifolyólag egy másik gyűlésen Mattesichra nézve sértő kifejezéseket használt. Manasteriottit, aki az alakuló gyűlésen két barátjával jelent meg, Mattesich a terem elhagyására kérte fel, mert a vezetőség ellen más szavazó-cédulák osztogatásával hangulatot akart csinálni. Később ismét visszajött a terembe, annak ellenére, hogy távozásakor Mattesicht megsértette. A közgyűlés, mikor erről tudomást szerzett, Manasteriottit ifjabb Vio Antal dr. országgyűlési képviselő indítványára a teremből kizárta. Manasteriotti a „Lega Autonoma” Európa-szállodai gyűléséről a Deák-szállóba ment, ahol politikai ellenfelei, az autonompárt tagjai tartottak népgyűlést. Ott hosszabb beszédben kritizálta a Lega gyűlésének lefolyását s az inkriminált kifejezéseket megismételte.

Az érdekesnek ígérkezett tárgyalás nagy-számu érdeklődőt vonzott a tárgyalási terembe, úgy hogy még a padsorokon kívül is sokan állottak. A tárgyalás megnyitása után az elnök bejelentette, hogy a sértett helyett Jechel Mario dr. ügyvéd jelent meg, a személyesen megjelent vádlottat pedig Barcich Erazmus ügyvéd, képviselő védte.

Az elnök felhívására Jechel dr. kijelentette, hogy megfelelő elégtétel esetén hajlandó a vádat elejteni. Manasteriotti annak a nézetének adott kifejezést, hogy az első sértés Mattesich részéről történt. Ha tehát a sértett elégtételt ad, akkor ő sem fog ettől idegenkedni. A vádlott azonban oly hosszasan beszélt, hogy az elnök kénytelen volt őt többször is rövidsége felkérni. Végre Manasteriotti kijelentette, hogy nem érzi magát bűnsnek, mert ő sértést nem úgy használta, a hogy azt a feljelentés tartalmazza. Ő ugyanis a következőket mondotta: „Nekem talán egy különleges engedelmet kell kérnem Eulenburg hercegtől, hogy a cédulákat szétoszthassam?” Vallomásával kapcsolatban állandóan kitért a helyi politika eseményeire is, melyeket gunyosan aposztrofált, úgyhogy a publikum szakadatlanul derült hangulatban volt. Az elnök pedig többször kénytelen volt Manasteriottit a tárgyhoz való ragaszkodásra figyelmeztetni.

Megemlítette, hogy a lapok helytelenül foglalkoztak az ismeretes incidenssel, „A Tengerpart” pedig kinevezte őt Zanella

Rikárd legfrissebb barátjának. Végül kijelentette, hogy napokkal ezelőtt viszonyát emelt Mattesich ellen s kérte, hogy a bíróság mindama tanukat hallgassa ki, akiket tegnap a „Voce del Popolo” megnevezett.

Végül szóhoz jutott Jechel Mario dr., a sértett képviselője is. Elismeréssel adózott Manasteriotti szóbőségének, de kétségbevitte, hogy a viszonyát most nyomban lehessen tárgyalni.

Barcich védő annak a nézetének adott kifejezést, hogy az azzá már most is lehet foglalkozni, mert a sértés egyidejűleg történt.

A bíróság a sértett képviselőjének kérelme szerint határozott, mire áttértek a tanuk kihallgatására. Az első tanu

Prodam Ottilio volt, aki nagyjában megerősítette a panaszlott által bevallott kifejezést.

A magánvádló képviselőjének kérdésére a tanu azt vallotta, hogy az inkriminált kifejezés kérdő alakban történt, mire Manasteriotti elégtelen hátraszólt: Az én igazamat megerősítette. Védője megismételte a tárgyalás elhalasztására s az újabb határnapon az együttes tárgyalás megtartására vonatkozó kérelmét, mire az elnök a tárgyalást tíz percre felfüggesztette.

Szünet után a panaszlott védője igazolatni kívánta a tanuval, hogy védencének szóbeli meghívása volt a gyűlésre. A bíróság ezt elutasította, mire a védő a határozat ellen felfolyamodást jelentett be.

Venutti Hugó volt a következő tanu aki szintén annak a nézetének adott kifejezést, hogy a sértés kérdő alakban történt.

Luppis Miksa nem emlékezett tüzetesen a kifejezésre. Szerinte előbb Mattesich figyelmeztette a panaszlottat, hogy ne csináljon konfuziót.

A bíróság vallomásaikra megeskette a tanukat, mire

Biasi Miklós dr. rendőrfőkapitány-helyettest szólították. Biasi azt vallotta, hogy pontosan nem emlékezik a szavakra.

Jechel dr. a tanutól azt kérdezte, hogy milyen impressziót keltettek benne Manasteriotti szavai.

Barcich védő izgatottan tiltakozott ez ellen, a tanu pedig a bíróság felszólítására elmondotta, hogy az inkriminált szavakat derűtség követte.

Mahla János tanu is ismételte Manasteriotti szavait, melyekkel általános derűtséget keltett a gyűlésen. Az impresszióra vonatkozó kérdés feltevése miatt újból kis összekocnás volt a perbeli képviselők között, a panaszlott pedig izgatott hangon kiáltotta: Költségemre táviratozzanak az egész Eulenburg családról! A szavakat követő derűtség lecsillapodása után a védő újból a tárgyalás elhalasztását kérte, melyeket a bíróság elutasított. A védő erre újabb felfolyamodást jelentett be.

Manasteriotti most részletes előterjesztést tett az összes Eulenburg családok meghívására vonatkozólag.

A szakatlan indítvány persze hangos nevetésre adott alkalmat, úgy hogy az elnök arra kérte a panaszlottat, hogy ilyen élcektől és indítványoktól tartózkodjék.

Manasteriotti azonban tovább folytatta indítványát. Azt javasolta most már, hogy táviratilag kérdezzék meg a Korfuban tartózkodó kodó II. Vilmos német császárt, hogy mi a véleménye Eulenburg hercegről. A panaszlott ugyanis azt vitatta, hogy az „Eulenburg herceg” kifejezés nem dehonasztáló. Ennek igazolására a bíróság asztalára helyezte a góthai almanach két kötetét, mely a Hardenfélé per ellenére most is magában foglalja az Eulenburg hercegi és grófi családokat.

Ezután a vád és védőbeszédre került a sor. Jechel dr. vádbeszéde előtt azt ajánlotta, hogy Manasteriotti ismerje el, hogy ügyfelét nem sértette meg, továbbá hogy minden erre vonatkozó nyilatkozatát visszavonja.

Barcich védő az ajánlat első részét el is fogadta, a második részt azonban visszautasította s így megegyezés nem történhetett.

Jechel dr. erre hosszasan bizonyította, hogy az Eulenburg szó sértő s kérte, hogy a panaszlottat kettős, minősített becsületsértésben marasztalják el.

Barcich védő hosszas védőbeszédében azt állította, hogyha Mattesich a közönség előtt nevetésges lesz, akkor a hibás Jechel dr., mert nagyon sokat beszélt Eulenburgról, Hardenról s a homoszexualitásról, míg a védelem, vala-

mint a panaszlott nem is érintette az utóbbit. Végül kérte a védelem felmentését. A védő után.

Manasteriotti beszélt még. Hangsúlyozta, hogy Jechel dr. elismerte az ő gentlemanségét s később mégis azt állította róla, hogy gyáván támadta Mattasichot. Jechel dr. eme utóbbi kijelentése ellen tiltakozott s csodálkozásának adott kifejezést, hogy a tárgyalást vezető bíró ezért nem utasította Jechel dr.-t rendre. Kimutatni igyekezett, hogy az Eulenburg szó nem sértés, mert a góthai almanach az uralkodókkal együtt közli az Eulenburg családokat s az Eulenburg szó helyett akár az orosz cárt és a kínai császárt is használhatta volna. Különbben is az Eulenburg szó alatt azt az Eulenburg grófot értette, aki II. Vilmos császárnak főudvarmestere.

Az elnök ezután kihirdette az ítéletet, mely szerint a bíróság Manasteriotti Ödön vádlottat a kettős becsületsértésben bűnsnek találta s ezért őt 200—200 korona, 20 napi elzárásra átváltoztatható pénzbüntetésre ítélte.

Jechel dr. az ítéletben fele nevében megnyugodott, Barcich Erazmus pedig az ítélet ellen a 235. s 384. §§-ok alapján felebbezést jelentett be.

UJDONSÁGOK.

— A Fésüs-Pancera ügy. Abban a rágal-mazási perben, melyet Pancera István ítélőtáblai bíró indított Fésüs György dr. kir. közjegyző ellen a bizonyítási eljárást vasárnap délelőt is folytatták. Szombaton délután Mattasich-Keglevich Adria tisztviselőt, Vinas Jakab és Lanza Antal törvényszéki hivatalozgákat, továbbá Deseppi Róbert városi tanácsost hallgatta ki a vizsgálóbíró. Vasárnap délelőt Kóporossy Tivadar kir. járásbíró és Matthiassi Alajos tettek tanuvallomást, amelyet esküvel erősítettek meg.

Ma délelőt Hajós dr. vizsgálóbíró elsőnek Schindler Adolf gyógyszerészt hallgatta ki, utána pedig Jarda Máté, a Leszámitolóbank főhivatalnok, idősb. Celliogi Vencel műépítész, Matteusich Ede járásbírói iktató, Rudan Idone, a Leszámitolóbank igazgatója és Grossich Antal dr. kir. tanácsos, a városi kórház főorvosa tettek tanuvallomást.

Déli egy órakor a vizsgálóbíró félbeszakította a tanuk kihallgatását, melyet délután három órakor folytattak. Délután a következő tanukat hallgatják ki: Paicurich Máté nyug. tengerészkapitányt, Boneti Antal dr. ügyvédet, Dorcich Péter és Kesser János törvényszéki hivatalozgákat, valamint Akcin László járásbírói hivatalnokokat hallgatják ki.

— Művész-esték Fiumében. Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy Korcsmáros Nándor hírlapíró Fiumében május havában „Művész-esték” elnevezéssel színelőadásokat rendez, hogy az elmaradt magyar színelőadót a fiúmei magyarságot művészi és irodalmi nivóju előadásokkal kárpótolja. — A Fiumei Színpártoló Egyesület a művészi vállalkozást erkölcsi támogatásáról is biztosítván, Korcsmáros Budapestre utazott s a színészgárda legtehetségesebb tagjaiból olyan társulatot verbuvált, mely sok élvezetes estét fog szerezni a magyar közönségnek. Ugy a parlando, mint énekes darabok főszereplői közt a fővárosi színházak kedvenc, elismert talentumu tagjait találjuk s így az utolsó pillanatban mégis alkalma lesz a magyarságnak a Deák-szállóban egy jól szervezett társulat előadásait látogatnia.

Az első előadás május hó 1-én hétfőn este lesz. A társulat Molnár Ferenc rövid idő alatt világhírűvé lett, A testőr című nagyszerű színművét is játsza, melynek címszerepében május hónapban Csontos, a címszerep vigszínházi kreálója vendégszerepelti fog.

A „Művész-esték“ állandó társulata a következőkből áll:

Kornai Berta a Vigszínház és Royal-orfeum szubrett-primadonnája, Antal Erzsi, a szegedi városi színház szubrettje, Dobos Margit, a Magyar-színház új drámai és vígjátéki naivája, — Lányi Edith komika, Tormássy Emmy vígjátéki szende, — Palásthy Sándor énekes bonvivant, a Király-színház volt tagja operettrendező, Kardos Andor a Magyar-színház tagja hősszerelmes, drámai és vígjátéki rendező, Gellért Lajos, a vigszínház új tagja, jellemszínész, Ujváry Lajos operettkomikus, a kassai Nemzeti Színház tagja és Kabók Győző operettbuffó. Karmester: Barna Izsó, a Népopera karnagya. Ezenkívül több segédszínész és segédszínésznő, valamint énekkari és technikai személyzet szerződötteséről gondoskodtak.

Vendégszereplésekre a következőkkel folytatott megheszeléseket és történetek megállapodások: Göth Sándor és Göthné Kertész Ella, a Magyar Színház művészpárja, Csontos Imre, Mészáros Gizi, Pallay Rózi és Ferenczy Károly, a Vigszínház országos hírví művészei, Medgyasszay Vilma, a Nagy Endre Cabaret előadó művésznője, valamint Király Ernő és Papir Sándor, a Király Színház jeles tagjai.

A bérletek és jegyárakat lapunk egyik közelebbi számában ismertetjük.

— **Halálozás.** Szeniczai Boldizsár Kristóf, nyugalmazott dohánygyári hivatalnok, aki 40 évig volt fiemei lakos, szombaton délelben a budapesti Szent István kórházban 77 éves korában meghalt. A mindenki által tisztelt öreg hivatalnok, akit az egész város magyarsága ismert, azelőtt Olaszországban katonáskodott.

— **Városi színház.** Az olasz operatársulat A. turnusban kedden este bucsuzik a fiemei közönségtől Berlioz „Faust elkárhozása“ című operájában. A társulat karszemélyzete szombaton este Acerbi lovagot, a staggione rendezőjét a nyílt színen lelkesen megünnevelte, vasárnap pedig a közönség Mascheroni Ede karnagyot meleg óvációkban részesítette s több emléktárgyat nyújtott át az érdeműs karnagnak.

A Comunalé kapui május elsején újból megnyílnak, amikor is Novelli Ernesto, a világhírű drámai színművész fog társulatával öt estén át vendégszerepelni.

— **A tankerületi főigazgató szemléje.** Erődy Béla udvari tanácsos, tankerületi főigazgató szombaton fejezte be a fiemei állami főgimnáziumban három napig tartó vizsgálatát. A főigazgató a vizsgálat befejezése után a tanári kar bevonásával értekezletet tartott, amelyen ugy Fest Aladár kir. tanácsos főgimnáziumi igazgatónak, mint az egész tanári karnak teljes megaláztatását fejezte ki a tanulók előmenetele, szorgalma és fegyelmessége felett.

— **A «Budapest» próbautja.** A tengerészeti hatóság vasárnap délelőttre tüzte ki az „Atlantica“ tengerhajózási társaság újonnan épült „Budapest“ gőzösének próbautját. A próbauton a tengerészeti hatóság részéről Dunay László miniszteri titkár, Duimich Artur révkapitány, Makay István mérnök és Petrich Mátyás főgépész, az „Atlantica“ fiemei ügynöksége képviselőjében pedig Lázár Lajos és Hamburger Aladár tisztviselők jelentek meg a kikötőbe is elhozták. — A Baross-kikötőből a gőzös kevéssel tizenegy óra után indult el s minthogy technikai okok miatt a kikötőben teljes gőznyomást előállítani nem lehetett, a próbaut csak Abbáziától kezdődött. Közös megállapodással, egyik abbáziai bójától délelőtt 11 óra 20 perckor vette kezdetét a próbaut s Kehrer István hajóparancsnok, aki Salamon János és Donkin John tisztjeivel állandóan a parancsnoki hidon tartózkodott, a Farasina csatorna felé irányította a gőzöst.

A „Budapest“, melynek szénrakományából még több száz tonnányi a hajó raktáiraiban visszamaradt, teljes erővel szelte a tükör-sima tengert, míg a társaság tagjai, a parancsnok nevével együtt gazdagon terített asztalhoz ültek. A kitűnő izléssel összeállított

ebédet azonban Makay mérnök és Duimich révkapitány csak többszöri megszakítással élvezhették, mert nekik a gőzgépet s a menetsebességet kellett ellenőrizniök.

Mégis, mire a „Budapest“ gőzös a zaglavai világítótoronyhoz ért, a parancsnoki hidon már feszelen társalgás folyt igen vidám hangulatban. A toronyór zászlójelezéssel üdvözölte a gyorsan fejlődő „Atlantica“ legújabb hajóját, melyet Kehrer parancsnok hármasszírénhanggal és zászlójelezéssel viszonzott. A „Budapest“ ezután megkerülte a sziklaszirten épült világító tornyot s aztán Abbázia felé indult. Délután négy óra tizenöt perckor érkezett az 1200 indikált löerejű hajó a kiindulási ponthoz s a bizottság nemsokára közölte a parancsnokkal, hogy a gőzös átlagos menetsebességét óránként 10-953 mériföldben állapították meg. A „Budapest“ ezután visszatért Fiuméba s miután megejtették az iránytű ellenőrzési vizsgálatát is, a próbaut véget ért. Eredetileg úgy volt, hogy a próbauton tiszasülyi Polnay Jenő, az „Atlantica“ vezérigazgatója s Füleppe Kálmán, Budapest székesfőváros főpolgármestere is részt vesz. A program azonban változást szenvedett, mert néhány nappal ezelőtt a vezérigazgatót gyász érte. Apósa, Ludwig Konrad Piranóban váratlanul elhunyt s így a látogatás is elmaradt. A modern követelmények szerint Angliában épült hajó úgy az áruszállításra, mint a személyzet elhelyezésére kiválóan alkalmas.

— **Uj városi polgár.** A városi állandó bizottság legutóbbi ülésén a község kötelékébe vette Ferranda Benjámint itteni kereskedőt.

— **Lemaradt a kivándorlási hajóról.** Dezső Antal nagykanizsai napszámos feleségével és leányával elutazott szülőföldjéről és Fiuméba jött, hogy innen Amerikába induljon. Tegnapelőtt éppen a hajóra akartak szállani, amidőn észrevették, hogy egyik csomagjukat a kivándorlási szállóban hagyták. Erre elküldték gyermeküket, a 9 éves Erzsébetet, hogy hozza el onnan a csomagot. A leány elment, a szülők pedig beszálltak a hajóra.

A kisleány azonban nem talált mindjárt a kivándorlási házba s így történt, hogy mire a hajóállomásra visszatért, a kajókolosszus már künn mozgott a vizen... Képzeltető a szülők nyugtalansága és rémülete, amikor ők az új világ felé utaztak leánykájuk nélkül. A kis leányt további intézkedésig a rendőrség vette őrizetébe.

— **Megfulladt a füstben.** Szombaton este az óváros egyik házában megrázó családi tragédia történt. Braovich György városi rendőr a Calle Grigioni 6. számú ház első emeletén lakott. Szombaton este a rendőr felesége a konyhában vacsorát készített, míg kilenc hónapos Ferenc nevű fiacskája a szobában aludt. A nyitott ablakon át az esti szél az éjjeli szekrényen álló petróleumlámpából láng csapott ki, mely meggyújtotta a mellette levő ágat. A tűz gyorsan terjedt s mire a népes sikátorban figyelmessé lettek a gomolygó füstfelhőre, a szoba butorzata már lángban állott. Az átható füstszagra Braovichné is beszállt a szobába de nem tudott alvó gyermekéhez közel férni. — Közben a rendőr is lakására sietett és több lakóval kiszabadította a gyermeket a szobából. Braovichné a fuldokló gyermek látrára elájult s csak nehezen tudták eszméltre téríteni. A gyermekkel többen a mentőállomásra siettek, de mire odaértek, a csecsemő már nem lehetett segíteni: a füstben megfulladt a kis fiú. A halálesetről jegyzőkönyvet vettek fel, a rendőrség pedig megállapította, hogy a szobautéért senkit sem terhel a felelősség.

— **Elgázolás.** Petronio Antal hetvenhét éves piranoi születésű hajómunkás tegnap egy társzékér kerekéi alá került, amelyek súlyos sérüléseket ejtettek rajta. Petronio a városi kórházban ápolják, a rendőrség pedig Kohl Antal, a vigyázatlan kocsis ellen eljárást indított.

— **A német tengerhajózás az 1910. évben.** Az általános gazdasági fellendülés a né-

met tengerhajózásra is kedvező hatást gyakorolt. Még 1903-ban több fontos kikötőben szűk volt a hely a foglalkozás nélkül vesztegető hajók befogadására, az elmúlt évben a nagy hajózási vállalatok ugyszólván minden járművet foglalkoztatták. A hajózási társaságok bevételei ehez képest általában emelkedtek, a mihez a magasabb hajófuvar és az élénkebb amerikai forgalom is sokban hozzájárult.

E helyen említésre méltó egy hamburgi lapnak statisztikája a világ legnagyobb hajózási társaságairól, mely kimutatás a német hajózási hatalmas térfoglalásáról tanuskodik. Az 1910. év elején a Hamburg—Amerika—Linie 168 tengeri gőzös (934.000 br. reg. tonna) felett rendelkezett, hat újabb gőzös pedig (71.000 br. reg. tonna) munkában állott. A Norddeutscher Lloyd hajóinak száma ugyanakkor 134, (679.000 t.), a White Star Line-é 30, (461.000 t.), 2 hajó — 90.000 tonna — (munkában), — a British India Steam Nav. Comp. 113, (452.000 tonna, 3 hajó — 15 ezer t. — munkában), az Ellermann Lines 113, (450 ezer t.), a Peninsular and Oriental St. N. C. 58, (412 ezer t.), 2 hajó — 15 ezer t. — munkában), Alfred Holt & Co. 65, (381 ezer t., 3 hajó — 306 ezer t. munkában), Elder, Dempster & Co 113 (345 ezer t., 8 hajó — 30 ezer t. munkában) gőzöst felett rendelkeztek. Az 1909. év végén a Nippon Yusen Kaisha (Japán) hajóparkja 79, (307 ezer t.), 1908. végén a Messageries Maritimes parkja 66, (296 ezer t.), 1910 év elején az Union Castle Line-é 41, (295 ezer tonna, 3 hajó — 335 ezer tonna, — munkában), a Navigazione Generale Italiana-é 108 (290 ezer t.), a Deutsche Dampfschiffahrtsgesellschaft Hansa-é 56 (272 ezer t.), 4 hajó — 218 ezer t. — munkában) gőzösből állott. Az 1908. végén a Compagnie Generale Transatlantique 70 (269 ezer t.) gőzöst, 1910. elején a Furness Line 96, (286 ezer t., 6 hajó — 24 ezer t. — munkában) Leyland & Co. 42, (249 ezer t., 1 hajó — 6,3 ezer t. — munkában), végre a Cunard Line 21 (234 ezer t., 1 hajó — 18 t. — munkában) gőzöst szállalt.

— **A kikötőből.** Április 22—23. Érkezett: „Kolosvár“ magyar gőzös Marseilleből üresen.

Indult: „Saxonia“ angol gőzös Newyorkba, 1300 hordó fakivonattal, 300 tonna rizsszel, 900 láda palack-ásványvízzel és 1000 zsák babbal; „Zrinyi“ magyar gőzös Valenciába, 200 tonna fával, 50 tonna burgonyával, 40 tonna babbal és 20 tonna ásványvízzel; „Barletta“ olasz gőzös Veicencébe, 70 tonna fával, 30 tonna cukorral, 30 tonna tengerivel és 50 hordó olajjal.

Április 24. Érkezett: „Zichy“ magyar gőzös Triesztből, üresen; „Adria“ magyar

MÜSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ
ÜDÍT - GYÓGYÍT

Vese- és hólyagbajoknál, a vérmedence idült hurutjainál, húgykő- és fővény képződésénél, a légutak és a kiválasztós szervek hútos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult. Orvosiilag ajánlva. Fiumei főraktár
FRANC JECHEL, cégnél.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM
Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 percnnyire —
Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. —: Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula

15-18 éves fiut

keres helybeli bankintézet hivatalszolgálya gyanánt. A magyar nyelv ismeretén kívül az olasz vagy német nyelv tudása is kívánatos. Ajánlatok „Uniformis 50“ jellegére a kiadóhivatalba küldendők.

gözös Marseilleből, 4500 láda narancscsal, 2301 zsák szénnel, 300 hordó olajjal és 30 hordó festékkel; „Barbarigo” olasz gőzös Calcuttából, 1039 zsák lenmaggal, 1200 zsák borssal és 48 bál bőrrel; „Dalmatia” osztrák gőzös Alexandriából, 1500 zsák korpával és 300 bál gypjuval.

— **Baleset a kikötőben.** A Dániel-móló közelében horgonyzó San Giovanni olasz vitorlás szombaton baleset történt. *Crkljan* Antal 25 éves matróz öt óra felé a fedélzetről a hajónyláson át a hajófenékbe zuhant. Súlyos zúzódásokkal a kórházba szállították.

— **Mikor az asszonyok féltékenyek.** Szombaton délelőtt nagy csődületet okozott a Corsón két uriasan öltözött nő verekedése. Egy elegánsan öltözött uriaszony a Corsón szembejött egy szerényebb öltözetű nővel s rövid szóváltás után egymásnak rontottak. Néhány perc alatt a két hölgy kölcsönösen megtépázva, elszakított ruhával állott az utcán. Két rendőr velett véget a nagy feltűnést keltő verekedésnek, a kik mindkét asszonyt bekisérték a rendőrségre. Ott kitűnt, hogy az egyik nő *Fabris* volt városi mérnök felesége, aki, mint már mi is megirtuk, bejelentette a rendőrségen, hogy férje napokkal ezelőtt megszökött és őt gyermekével együtt a legnagyobb nyomorban hagyta hátra. A másik nő *Hilsner* Jozefa, volt dohánygyári főmunkásnő. Azt hiszik, hogy a verekedés összefüggésben van *Fabris* eltűnésével.

— **A háló-, étkező és buffetkocsik menetrendje.** Az államvasutak igazga ósága hivatalosan közli, hogy május elsejétől kezdve a háló-, étkező- és buffetkocsik a következő menetrend szerint közlekednek:

A Budapest—Fiume közti vonalon a háló-kocsik a fővárosból este 7 óra 40 perckor, Fiuméből pedig este 6 órakor, továbbá Budapestről 6 óra 15 perckor s Fiuméből este 7 óra 56 perckor indulnak.

Ugyanazon vonalon az étkezőkocsik Budapestről reggel 7 órakor s Fiuméből reggel 8 órakor indulnak. Buffetkocsik Budapestről—Zágrábra este 6 óra 15 perckor, Fiuméből este 6 órakor, Zágrábról éjjel 3 óra 9 perckor s Ujdombovárról reggel 6 óra 13 perckor indulnak.

Háló-kocsik még a Máv. következő vonalain közlekednek: Budapest k. p. — Wien (Bruck-Királyhidán át), Budapest ny. p. — Wien (Marcheggen át), Budapest ny. p. — Segesvár, Budapest k. p. — Bukarest (Arad, Piski, Predeálon át), Budapest k. p. — Piski, Budapest ny. p. — Bukarest (Temesvár, Vericiorvácon át), Budapest ny. p. — Buziás, Budapest k. p. — Zágráb (Bp. este 10-25, Z. este 8-35), Budapest k. p. — Poprádfelka (Kassán át), Budapest k. p. — Tátralomnic (Kassán át), Budapest ny. p. — Berlin s végül Budapest k. p. — (Rutka, Oderbergen át) Konstantinápoly — Berlin.

Étkezőkocsik még a Máv. következő vonalain közlekednek: Budapest k. p. — Wien (Bruck Királyhidán át), Budapest k. p. — Wien (Bruck Királyhidán át), Budapest ny. p. — Wien (Marcheggen át), Budapest ny. p. — Wien (Marcheggen át), Budapest ny. p. — Kolozsvár — Brassó, Budapest ny. p. — Karánsebes, Budapest k. p. — Piski, Budapest k. p. — Arad — Brassó, Budapest k. p. — Zimony, Budapest k. p. — Kassa — Oderberg, Budapest ny. p. — Máramarossziget, Budapest ny. p. — Zsolna és végül Budapest ny. p. — Pozsony.

Buffetkocsik még a Máv. következő vonalain közlekednek: Budapest k. p. — Vinkovce, Zágráb — Vinkovce, Budapest k. p. — Sátoraljauhely, Budapest k. p. — Zimony.

— **Abbázia vendégei.** A szomzédos Abbázia fürdő- és üdülőhelyet 1911 január 1-étől április 19-éig összesen 14870 fürdővendég és 1450 átutazó, tehát összesen 16,310 idegen látogatta meg. Április 13-ától április 19-éig 1447 fürdővendég látogatta meg a fürdőhelyet. Az április 19-én ott üdülők száma 3859 volt.

— **Az abbáziai Szegő-szanatoriumba** az elmúlt napokban a következő vendégek érkeztek: Debarbora Alvera Fiuméből; Fuchs Géza borkereskedő neje Rákostól; Keszner Jenő dr. ügyvéd; Steiner Lina orvosné Grácból; Barta Ferenc dr. ügyvéd neje és leánya; Weil Miksa laptulajdonos Bécsből; Fürst János dr. ügyvéd neje Zalamegyéből; Scholtz Róza

igazgatóné Budapestről; Strelinger Viktor dr. orvos Budapestről; Weisz Rezső jogász Bécsből; Erdmann Márta urnő Münchenbernsdorfból; Glanzer Mór dr. orvos Szegedről; Szigeti Sámuel banktisztviselő Nagykánizsáról.

— **Az elmúlt hét fertőző betegségei.** A városi tanács értesítése szerint az elmúlt héten egy himlő, egy vörheny, 67 bárányhimlő, 2 differitisz s öt egyéb ragályos megbetegedés történt. A bárányhimlő négy esetben halállal végződött.

Távirat ◀▶ Telefon

Khuen vasárnapi kihallgatása.

BÉCS, ápr. 21. *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök vasárnap reggel *Hazai* Samu honvédelmi miniszterrel együtt Bécsbe érkezett. Vasárnap délelőtt felkereste *Biennerth* báró osztrák miniszterelnököt, akivel csaknem két órahosszat tanácskozott. Délután két órakor a miniszterelnököt a király Schönbrunnban egy óra hosszat tartó kihallgatáson fogadta. *Khuen-Héderváry* miniszterelnök a kihallgatás után a Magyar Házba hajtatott, ahol *Hazai* Samu honvédelmi miniszterrel tanácskozott.

Khuen és Biennerth a királynál.

BÉCS, ápr. 24. Ma, hétfőn délelőtt a miniszterelnök ismét folytatta tanácskozását *Hazai* miniszterrel és *Biennerth* báró miniszterelnökkel. Az utóbbival *Khuen-Héderváry* gróf vasárnapi kihallgatásának eredményét közölte.

Délelőtt tíz órakor *Biennerth* Richárd báró osztrák miniszterelnök jelent meg a király előtt. Kihallgatása egy óra hosszat tartott. Délben *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnököt fogadta külön kihallgatáson a király. A harminc percig tartó audiencia után a miniszterelnök a Magyar Házba ment, ahol az újságírók előtt kijelentette, hogy a helyzetről és a lefolyt kihallgatásokról nem nyilatkozhatik. A helyzet képe még nem egészen tiszta. Délután *Biennerth* miniszterelnök látogatását fogadja s a vele folytatandó tanácskozás után visszautazik Budapestre.

A király nem dönt.

BÉCS, ápr. 24. Egyik bécsi hírforrás szerint a korona döntését egyik kormányelnök sem fogja kikérni. Az eddigi tárgyalásokból megállapítható, hogy lényegében a magyar kormány álláspontja jutott érvényre.

A király egészséges.

BÉCS, ápr. 24. *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök mai kihallgatása után az újságíróknak kijelentette, hogy a király teljesen egészséges és budapesti utjának programjában nem történik semmiféle változás. A király május 2-án hosszabb tartózkodásra Budapestre utazik.

A Reichsrath ülése.

PRÁGA, ápr. 24. A „Narodny Listy” beavatott bécsi forrásból értesül, hogy az általános választások befejezése után a Reichsrath csak rövid, június 12-étől augusztus 4-éig terjedő ülésszakra ül össze.

A Skoda-részvények áresése.

BÉCS, ápr. 24. A mai előtűzsdén a Skoda-részvények újból hanyatlottak s 40 koronával csökkentek. A megnyitó árfolyam 626 korona volt.

Elfogott orosz rablógyilkosok.

BUDAPEST, ápr. 24. A szeptérvári törvényszék megkeresésére a rendőrség letartóztatta *Voleska* János és *Koren* Péter orosz rablógyilkosokat, akik a szibériai fogságból megszöktek. A két gonosztevő a csavargárban volt alkalmazva s ott tartóztatták le őket.

Halálos elgázolás.

BUDAPEST, ápr. 24. A szentendrei vasúti cinális vasuton *Bárczy* Jenő, *Bárczy* László közgazgatási bíró fia leugrott a robogó vasútról. *Bárczy* a kerekek alá került, amelyen összeroncsolták.

Öngyilkos főhadnagy.

NAGYKIKINDA, ápr. 24. *Ukanovics* Gábor honvédfőhadnagy napokkal ezelőtt egy itteni szállóban vett szobát. Ma reggel a főhadnagyt kardszíjján felakasztva holtan találták. A honvédfőhadnagynak egy becsületbíróági ítélet miatt ki kellett lépnie a hadsereg kötelékéből és hátrahagyott levelében ezt nevezi meg öngyilkossági okául.

Gyilkos és öngyilkos joggyakornok.

SZEGED, ápr. 24. *Szucsí* József törvényszéki joggyakornok ma hajnalban lakásán agyonlőtte *Bányai* Katica 14 éves leteleányt, aki családjánál volt gondozásban. *Szucsí* a gyilkosság után agyonlőtte magát. A rendőrség megállapította, hogy a joggyakornok szerelmi viszonyt folytatott a leánnyal s közös elhatározással mentek a halálba.

Felgyújtott kastély.

DÉVA, ápr. 24. *Barcsay* Andor országgyűlési képviselő birtokán levő kastélyt ma éjjel ismeretlen tettesek felgyújtották. *Barcsay* lelkes híve a székely-csángók letelepítésének s ezért valószínű, hogy a román lakosság bosszujáról van szó. A románok a tűznél nem akartak segíteni s mikor a csendőrök kényszeríteni akarták erre, megszöktek a tűz színhelyéről.

Rémes vasuti szerencsétlenség.

LONDON, ápr. 24. Fokváros környékén tegnap rémes vasuti katasztrófa történt. Egy négy személykocsiból álló gyorsvonat egy hid közelében a sziklás mélységbe zuhant és pozdorjává tört. Ma reggelig harminckét halottat és huszonöt súlyosan sebesültet találtak a romok között.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

A Szent István védjegyü Duplamaláta-sőr

fontos a tüdő- és gyomorbajban szenvedő betegeknek valamint álmatlanság ellen, különösen szoptató anyáknak s lábadozó betegeknek

Üdítő!!!

Tápláló!!!

Igyék naponta 1-2 üveggel!!!

Híres orvostanárok ajánlják!!!

Kapható: Frisstöltésű palackokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csapról kimérve minden előkelő étteremben.

Vigyázzunk a védjegyre

Övökodjunk az utánzatoktól!

A milliomosnő halála.

BÉCS, ápr. 24. *Wéber Anna* többszörös milliomos magánzónó tegnap az Alpesek egyik csucsáról lezuhant s holtan terült el a mélységben. Családtagjai azt hiszik, hogy elmezavarában öngyilkosságot követett el.

Nagy tüzek.

SZATMÁR, ápr. 24. Lázár szatmármegyei községben tűz ütött ki, amely a helység legnagyobb részét, a református templommal együtt elhamvasztotta.

SÁTORALJAUJHELY, ápr. 24. Vecsés zempléni megyei községnek harminckét házát elpusztította a tűz. A tüzet egy Román János nevű elmebeteg okozta.

Repülés Udine felett.

UDINE, ápr. 24. Cavalieri Alfréd dr. aviatikus tegnap Santa Maria Longa mezőn 80 méter magasságban hosszabb repülést tett. Az aviatikus legközelebb Görzbe akar elrepülni.

Fallières utja.

TUNISZ, ápr. 24. Fallières elnök tegnap Gabesből elindulva meglátogatta Medeninét és ma felkereste Metlout is.

Halálbüntetést kérő gyilkos.

BERLIN, ápr. 24. *Müller* tűzészeti őrmester, aki kedvesének meggyilkolása miatt 15 évi börtönt kapott, felfolyamodást tett, hogy ítéletét halálra változtassák. Kérelmének helyt adtak. Tegnap védője cellájába ment és lelkére beszélt. Az elítélt kijelentette, hogy meg akar halni, mert lelkét nyomja a bűn.

Ház eladó

Fiume legszebb helyén, Podmurvizze alkörségben két szoba, konyha, éléskamra, kert köröskörül 182 m²-ől, villaszerű kőfallal körölvéve, vízvezetékkel s két ciszternával. Cím a kiadóhivatalban.

Gőzmosoda

jól bevezetett vevőkörrel, elutazás miatt igen jutányos áron eladó.

Cím «A. K.» jeligére Susák, Postrestante.

Hölgyek

akik az egészséges bőrpolásra sulyt fektetnek, különösen szeplőtől akarnak szabadulni s finom, puha bőrt és leheer arczint akarnak kapni vagy megőrizni csak
Bergmann & Co., Tetschen a. E. Steckenpferd liliumtejszappanával,
(vesszőparipa védjegy)
mosakodnak. Drbja 80 filléért kapható minden gyógyszerárban, drogeriában, illatszertárban stb.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.

25

kor.-ért

készül saját műhelyemben egy férfi öltöny, felöltő vagy télikabát finom gyapjuszövetből, a legújabb divat szerint

Kardos Ármin férfiszabó, Budapest

VII., István ut 14.

Vidékre mértékvétel-utasiás és posztóminták bérmentve küldetnek.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.

Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy a riva Cristoforo Colombo és a via Molo sarkán levő

„Bar Cittadino,”

szombaton, e hó 22-én nyit meg.

Az Igazgatóság.

„BRISTOL”
szálloda, kávéház és étterem
Fiume, Deák-Corso.

Teljes komforttal berendezett 65 szobával, kitűnő kávéházzal és étteremmel. Izletes magyar, német és francia konyha, legjobb minőségű fajborok és pezsgők, valamint kávéházi italok állanak a t. vendégek rendelkezésére

Bel- és külföldi lapok.

Figyelmes kiszolgálás.

Az étteremben és a kávéházban előfizetések mérsékelt áron fogadtatnak el.

Tulajdonos: Ruzich György.

Kitüntetett Első Nagy Divatszalon

Maly-Vidali C. utóda

Alapított 1872. évben FIUME Aranyéremmel kitüntetve

Ő fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója.

Női kalap modellek, bel- és külföldi gyárakból. - Augol kalap különlegességek. - Csokorszállagok és nemzeti szállagok, virágok és tollak divatcikk nagy raktára.

„ADRIA” szálló és étterem

FIUME
ADAMICH és ADRIA UTCA (ZMAJIC PALOTA)

A város központjában a hajóállomás közelében. Kényelmesen berendezett szobák tengeri kilátással, fürdőkkel és villanyos világítással.

Kitűnő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. - Elsőrangú sör.

Tulajdonos: de Negri Tranquillo.

VIII. évfolyam.

„A Tengerpart”

Fiuménak legélénkebben szerkesztett és legjobban informált napilap a jelenleg

VIII. évfolyamában

jelenik meg.

Mint Fiuménak és a környékbeli fürdőhelyeknek legnépszerűbb, legelterjedtebb és legrégebbi magyar napilapja

„A TENGERPART”

a kereskedelmi és üzleti világ legalkalmasabb hirdetési orgánuma.

Hirdetési árai a lap nagy példányszámához viszonyítva igen mérsékelték.

Előfizetési árai:

Egy évre	--- K. 24.—
fél évre	--- „ 12.—
negyedévre	--- „ 6.—
egy óra	--- „ 2.—

Tisztviselők fél áron kapják „A TENGERPART”-ot, úgyhogy az utóbbiaknak

„A TENGERPART”

házhoz szállítva csak 4 fillérbe kerül naponta.

Előfizetéseket posta és telefon útján is felvesz «A TENGERPART» kiadóhivatala Fiume Grad. del Sasso Bianco 3. szám 1. emelet

[a Hungaria szálló mögött.]

Telefon 229. sz.

Postafiók 105. sz.

Mutatványszámokat egy hélig ingyen küldünk.

VIII. évfolyam.

Comfortable PARK HOTEL MILANO

Via Principe Umberto, szemben a Staz. Centraléval (közp. pályaudv.)
Teljesen nijaalakitva! A kertekre néző egészséges fekvéssel!
Modern kényelem! Mérsékelt árak!

MILANO

Concordia szálló

a közp. pályaudvar (Stazione Centrale) téren.

**Minden kényelem!
Jutányos árak!**

Első Fiumei Magyar

Karpitos és diszitő

Viale Deák 26 - FIUME - Viale Deák 26

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, garnitúrák, matracok készen kaphatók. Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitos, diszitő és angol bõrmunkát jutányos árban.

Szíves pártfogást kér
Eisler S. kárpitos.

Nem kell többé szabónál mértéket venni!

A legszebb kész férfiruhák
kaphatók legolcsóbban csakis az

„ANGOL KIRÁLY“-hoz címzett ruhaüzletben

Fiume, Via del Lido 6 és Via del Molo 2. szám.

Dus választék valódi angol szövetekből készült ruhákban.
Mérték szerinti megrendelések felvételnek.

Frescura Agost új üzlete

FIUME, Kossuth Lajos u. 3.

Ollók, zsebkések, beretvák, konyhakések nagy raktára.

Beretválógépek a leghíresebb gyárakból, köztük a szabadalmazott „MIRA“ beretválókészülék, mely speciális konstrukciójánál fogva s a beretvél kitűnő :: szerkezete folytán a legerősebb szakálnövésnél teljes garanciát nyújt. ::

Nagy cipőkészlet férfiak, nők és gyermekek részére.

„Mercur“ könyvnyomdai műintézet

FIUME

Via Operai 12. Telefon sz. 932.

Könyvnyomdai munkák elsőrendű előállításban.

Magyar könyvnyomda.

Árajánlattal vidékre is készséggel szolgál.

Tulajdonos Chilko József

GREDELJ J. sapkás

Fiume, Via Germania 2.

Saját gyártmányu, civil-, egyenruha- és vasuti sapkák nagy készlete.

Mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás.

VENIER szálló és penzió

VELENCE

Ponte Goldoni a Szt. Márk tér mellett.

Lakosztályok és szobák ujonnan berendezve villanyvilági ással, fűtéssel és fürdővel személyenkint 2,50 lírától feljebb. Penzió 8 lírától feljebb. Telefon 1520

Tulajd. Bertoldi és Luca.

AURORA kávéház

Velenze Szt Márktér

Kitűnő fagyalt, tea kávé, csokoládé, cukrászsütemények stb.
Előzékeny kiszolgálás.
Kiránduló társaságoknak és iskoláknak olcsóbb árak.

A Tengerpart

kiadóhivatala és szerkesztősége

a Vicolo dell' Ospedaleban levő Wurzer ház I. emeletén van.

SZATHMÁRY GYÖRGY

MÉSZÁROS és HENTESMESTER

FIUME, Vicolo della Germania I.

Telefon 11-72. Telefon 9-87.

:: Rómába utazók figyelmébe! ::

Gambrinus-Halle

Lühr Bácsi „BAVARIA“ Söröző

ROMA, Piazza San Silvestro,
a főpostával szemben.

Magyar tulajdonos. - Magyar konyha.
Magyar kiszolgálás. - Magyar újságok.

Valódi bajor és pilzeni sörök.

Olcsó árak! Olcsó árak!

HUNGÁRIA-szálloda

Fiume - Viale Franc. Deák - Fiume
(a pályaudvar közelében).

KIFOGÁSTALAN KONYHA ÉS TISZTA.
:: JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK. ::

34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT
:: VENDÉGSZOBA. ::

Olcsó árak! Olcsó árak!

FUNDA ANTAL :: „Continental“ szálló volt tulajdonosa. ::

Teljes hálószoba berendezés,
valamint más butorok is jó árban veszek

RÓTH SÁNDOR
Via Giuseppe Giusti 2. szám.

MERKUR KÁVÉHÁZ

a vasuti állomással szemben

Legjobb minőségű kávéházi italok. - - - -

☐ **MAGYAR BOROK.** ☐

- - - - - Pontos és tiszta kiszolgálás.

A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.

A n. é. közönség pártfogását kéri
KONRAD FERENC tulajdonos.

BALATON VENDÉGLŐ

FIUME VIA POMERIO 26.

Kitűnő konyha. Hamisítatlan borok.

Havi előfizetések olcsón elvállaltatnak.

MANDL EDE vendéglős.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM

FIUME, DEÁK-KORZÓ.

- A magyarság találkozó helye. -

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jőhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁRÓLY

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

LA GRASTA TAMÁS

uj divatáru üzlete.

Fiume, Via Riva 6 sz. (Marac-ház).

Nagy választék divatkülönlegességekben, rövid-árúknban, szövött- és konfekció-árúknban.
Bluzok, alsósoknyák, gyermek- és reformruhák, kötények, valamint férfi és női fehéreműk. Nyakkendők, ösernyők és sétabotok. Jutányos árak.

Szíves pártfogást kér
LA GRASTA TAMÁS

A Tengerpart

telefonszáma **229**